

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ ПО СПРАВАХ ПРО СТЯГНЕННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЗА ШКОДУ, ЗАВДАНУ ОРГАНАМИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

PECULIARITIES OF STATE ENFORCEMENT OF JUDGMENT ACTS ON COMPENSATION FOR DAMAGE CAUSED BY INTERNAL AFFAIRS BODIES OF UKRAINE

Фролов М.М., к.ю.н.,

доцент кафедри цивільного права та процесу

Дніпровський державний університет внутрішніх справ

У статті досліджено особливості розгляду справ про відшкодування шкоди органами внутрішніх справ України, що обумовлюють неоднозначне тлумачення судами України належного відповідача у справах зазначеної категорії та, відповідно, боржника на стадії виконання судового рішення. На прикладах судової практики проаналізовано особливості визначення відповідача за позовами про відшкодування шкоди, заподіяної органами внутрішніх справ України. Зроблено висновок, що на сучасному етапі правозастосування сталість та передбачуваність судової практики не досягнута на належному рівні. Судами не завжди вірно визначаються співучасники у зазначеній категорії справ, що у свою чергу утруднює чи взагалі перешкоджає належному виконанню справедливих по суті судових постанов. Додатково обґрунтовано тезу про необхідність удосконалення чинного законодавства у частині регламентації порядку відшкодування шкоди за рахунок коштів Державного бюджету України. Підтверджено, що головним чинником, що перешкоджає своєчасному та максимально швидкому виконанню рішень про стягнення з Держави коштів на користь стягувачів не повинно залежати від рівня фінансування відповідної бюджетної цільової програми, від якої у свою чергу залежить черговість задовільнення вимог стягувачів по зазначеній категорії справ. Встановлено, що поєднання в одному провадженні вимог про визнання незаконної діяльності органів внутрішніх справ України в порядку кримінального провадження та цивільних позовів про відшкодування шкоди не знаходять підтримки в судах. З'ясовано у ході дослідження недосконалість методу судового контролю за виконавчим провадженням по зазначеній категорії справ. Галузева приналежність судового контролю за виконавчим провадженням до адміністративної юрисдикції не забезпечує належного захисту прав стягувачів по справам про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України внаслідок відсутності у судів цієї спеціалізації засобів впливу на процес розподілу коштів Державного бюджету України. У підсумку запропоновано розглянути доцільність використання інституту страхування відповідальності органів державної влади за шкоду, завдану внаслідок їх діяльності.

Ключові слова: судовий розгляд, захист права, судовий процес, цивільні справи, особливості відшкодування, незаконність дій та рішень.

The article examines the peculiarities of consideration of damage compensation cases by the internal affairs bodies of Ukraine, which cause ambiguous interpretation by the courts of Ukraine of the proper defendant in cases of the specified category and, accordingly, of the debtor at the stage of execution of the court decision. Using examples of judicial practice, the features of determining the defendant in claims for compensation for damage caused by the internal affairs bodies of Ukraine are analyzed. It was concluded that at the current stage of law enforcement, the stability and predictability of judicial practice has not reached the proper level. Courts do not always correctly determine co-participants in the specified category of cases, which in turn complicates or even prevents the proper execution of substantively fair court rulings. In addition, the thesis about the need to improve the current legislation in the part of regulating the procedure for compensation of damage at the expense of the State Budget of Ukraine is substantiated. It has been confirmed that the main factor preventing the timely and as fast as possible implementation of decisions on the collection of funds from the State in favor of debt collectors should not depend on the level of funding of the corresponding budget target program, which in turn depends on the order in which debt collectors' demands are met in the specified category of cases. It has been established that the combination of demands for the recognition of illegal activity of the internal affairs bodies of Ukraine in the order of criminal proceedings and civil claims for compensation of damage in one proceeding does not find support in the courts. In the course of the research, the imperfection of the method of judicial control over executive proceedings in the specified category of cases was revealed. The sectoral affiliation of judicial control over executive proceedings to administrative jurisdiction does not ensure adequate protection of the rights of debt collectors in cases of compensation for damage caused by the internal affairs bodies of Ukraine due to the lack of the courts of this specialization to influence the process of allocation of funds of the State Budget of Ukraine. As a result, it is proposed to consider the expediency of using the institute of liability insurance of state authorities for damage caused as a result of their activities. The peculiarities of the composition of the participants in cases on compensation for damage caused by the internal affairs bodies of Ukraine have been determined. These include the plurality of persons on the defendant's side. A mandatory condition for this category of cases is the involvement of the State of Ukraine.

The execution of court decisions in cases of compensation for damage caused by internal affairs bodies of Ukraine is entrusted to a special subject – the State Treasury Service of Ukraine.

Key words: damage, harm, caused by illegal activity, governmental bodies, state agencies, internal affairs bodies, court trial, proceeding for court enforcement action, State Treasury Service.

Складність відновлення прав осіб, що зазнали впливу протиправної діяльності державних органів не піддається сумніву, на протязі тривалого часу розвитку уявлень про сутність цих правовідносин та порядок відновлення прав потерпілих точаться дискусії про належний порядок відшкодування шкоди, завданої органами державної влади та темпоральний ресурс, що буде використаний задля досягнення бажаного результату. Особливої актуальності, а скоріше чутливості для осіб, що потрапили у «орбіту» протиправної діяльності держави є вимоги про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України.

Однак, навіть повне задоволення вимог про відшкодування шкоди завданої органами внутрішніх справ України

не гарантує потерпілому не тільки відновлення своїх прав, а й компенсацію завданої шкоди відносить у невизначену перспективу.

Запропоноване нижче дослідження особливостей визначення належного відповідача та виконання рішень про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України спрямоване на визначення оптимального способу захисту прав осіб, що зазнали протиправного впливу та самої виконуваності таких рішень.

Належним відповідачем у справах про відшкодування шкоди за рахунок держави є не орган казначейства, а держава Україна, про що стверджує сучасна та актуальна судова практика, прикладом є Постанова Касаційного Цивільного Суду у справі № 346/5428/17 від 10.11.2021 [1].

Водночас, практичні випадки вибору відповідача не одразу отримав одностайне сприйняття на практичному та доктринальному рівнях, тому, цілком обґрунтовано питання визначення відповідача по справах про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України можна віднести до наріжних аспектів, як судової діяльності, так й наступного етапу процесу – виконання рішення про відшкодування шкоди.

А саме, тривалий час у колі юристів точаться дискусії про те, хто ж має бути відповідачем у справах про відшкодування шкоди за рахунок державного бюджету, так, окремі аспекти розгляду цієї категорії справ висвітлювались у роботах Б. Гук [2], Р. Ігоніна [3], В. Сьоміної [4], О. Хотинської [5], С. Щербак [6].

Під час дослідження правових засад виконавчого провадження зазначалися належні відповідачі – держава або відповідний орган державного казначейства, обґранковувалося чи доцільна інша пасивна співучасть по справах про відшкодування шкоди за рахунок Державного бюджету України, зокрема та у нашому випадку – за шкоду, завдану органами внутрішніх справ України.

Окремої уваги заслуговують пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства, що були висловлені задля вдосконалення чинної, але ж не сталої практики визначення відповідача по цій категорії справ та у подальшому – боржника у виконавчому провадженні.

Так, пропонувалося задля: «забезпечення черговості задоволення вимог кредиторів (по справах про відшкодування шкоди, завданої органами держави – курсів мій авт.) по у Порядку № 845. Під час розгляду справ за позовами стягувачів до органів Казначейства про визнання неправомірними дії в частині виконання судових рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів і зобов'язання вчинити відповідні дії треба брати до уваги, що п. 3 Порядку № 845 має застосовуватися з урахуванням (у рамках) загальних строків виконання рішень суду, які закріплені в ч. 2 ст. 3 і ч. 6 ст. 4 Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» від 05.06.2012 № 4901-VI» [7, с. 130]. Однак, зазначена пропозиція не сприймається у всій своїй повноті без додаткових коментарів та пояснень, що будуть надані нижче по тексту статті.

Змістовне та глибоке дослідження проблематики визначення належного відповідача та, відповідно, боржника по справах про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ висловлені у роботі Ю. В. Білоусова та С. О. Іванова «Проблемні питання визначення відповідача у справах про стягнення коштів державного бюджету» [8, с. 82–89].

Авторами зазначалося, що: «Нагальним для вирішення, зокрема, є питання визначення особи відповідача у цих категоріях справ, виходячи із специфіки правової природи держави як учасника цивільних відносин. У ситуації залучення в цих справах органів державної влади як відповідачів на практиці постає питання визначення відповідного органу державної влади, уповноваженого виступати в суді та у виконавчому провадженні від імені держави: чи це головний розпорядник бюджетних коштів, з вини якого слід провести відшкодування збитків коштами державного бюджету, чи це органи Державної казначейської служби України, повноваженнями яких охоплюються операції із розпорядження бюджетними коштами...» [9, с. 99], відповідно – (курсів мій авт.) «...саме центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування державної фінансової політики, слід залучати у процес та на стадії виконання судового рішення щодо стягнення збитків за рахунок держави (тобто під час безпосередньої цивільно-правової відповідальності держави та під час субсидіарної відповідальності держави за зобов'язаннями її суб'єктів публічного права)...» [9, с. 99]».

Касаційний цивільний суд у складі Верховного Суду виклав свою позицію із проблеми визначення Відпо-

відача по справі з відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України у Постанові від 10 листопада 2021 року, справа № 346/5428/17, провадження № 61-8102св21 [10].

У даній справі місцевим та апеляційним судами на користь особи, яку було незаконно притягнуто до кримінальної відповідальності з коштів державного бюджету стягнуто певну компенсацію завданої моральної шкоди. При цьому відповідачем у даній справі виступала саме Державна казначейська служба України.

Тобто кошти на відшкодування шкоди державою підлягають стягненню з Державного бюджету України. У таких справах резолютивна частина судового рішення не повинна містити відомостей про суб'єкта його виконання, номери та види рахунків, з яких буде здійснено стягнення коштів.

Проте суди на це уваги не звернули та зробили помилковий висновок про стягнення коштів на відшкодування моральної шкоди безпосередньо з Державної казначейської служби України шляхом їх списання з єдиного казначейського рахунку. На прикладі цього рішення простежується важлива особливість визначення суб'єктного складу сторін по справах про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України.

По справах про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України, на прикладі наведеної вище справи, необхідно відрізнити порядок пред'явлення вимог про відшкодування завданої шкоди до конкретного відповідача.

Разом з тим, позивачу по справах про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ, знов на прикладі наведеної вище справи, доцільно приділяти уваги вірному визначенню права вимоги по справі.

Так, вимоги власника підприємства про відшкодування шкоди, завданої у одному кримінальному провадженні одночасно йому, як фізичній особі, та належному підприємству, згідно чинної судової практики, не задовольняються автоматично для власника та належного йому підприємства при закритті кримінального провадження відносно обох зазначених осіб.

Більше того, з дослідження наведеної вище справи виникає питання про можливість розгляду справи про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України власнику підприємства – фізичній особі та самому підприємству – особі юридичній в одному провадженні.

Можливо, якщо питання про розгляд вимог фізичної особи та підприємства про відшкодування шкоди, завданої незаконною діяльністю органів внутрішніх справ були б заявлені під час подання позовної заяви та звернення до суду про об'єднання позовних вимог в одному провадженні, результат розгляду такої вимоги прогнозовано міг бути іншим, а саме: не допускається об'єднання в одне провадження вимог, які підлягають розгляду за правилами різних видів судочинства, якщо інше не встановлено законом, суд відкриває провадження у справі в частині вимог, які належать до цивільної юрисдикції, і відмовляє у відкритті провадження у справі щодо вимог, коли їх розгляд проводиться за правилами іншого судочинства, п. 4 постанови Пленуму Верховного суду України від 12.06.2009 року «Про застосування норм цивільно-процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції».

Вбачається, що не дивлячись на матеріально-правову єдність вимоги про відшкодування шкоди, завданої у наведеній вище справі, вимоги самого підприємства про повернення техніки, врожаю, відшкодування іншої шкоди не можуть розглядатися у порядку цивільного судочинства, з огляду на суб'єктний склад учасників спірних правовідносин, вимоги підприємства про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ будуть розглядатися у порядку господарського судочинства.

Також, ще однією специфічною особливістю визначення суб'єктного складу на стороні відповідача по справам про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України є позиція Верховного Суду про Державу Україна як належного відповідача по цій категорії справ. При цьому, Верховним Судом не заперечується про виникнення співучасті на боці відповідача по цій категорії справ, однак остаточного висновку щодо кількості осіб та їх відомчої належності не зроблено.

Оскільки ж визначення «Держава Україна» з формальних міркувань не може бути застосовано до відповідача по цим категоріям справ з огляду на відсутність у «Держави Україна» встановлених процесуальним законом реквізитів, обов'язкових для відповідача, при визначенні співучасників на цій стороні необхідно уважно ставитися до обрання суб'єктів пасивної співучасті у кожному конкретному випадку.

Важливою особливістю виконавчого провадження по справах про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України на підставі дослідження судової практики слід відзначити спеціальний порядок відкриття виконавчого провадження по цій категорії справ.

Верховним Судом з приводу зазначеної особливості зазначалося, що виконавчий документ повертається стягувачу органом державної виконавчої служби, приватним виконавцем без прийняття до виконання, якщо він підлягає виконанню органами, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, а не органами державної виконавчої служби чи приватними виконавцями [11].

Так, у пункті 12 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України передбачено, що бюджетні установи – органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також організації, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету.

Згідно з абзацом першим пункту 1 Положення про Державну казначейську службу України, затвердженого Указом Президента України від 15 квітня 2015 року № 215 (далі – Положення) [12], реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів здійснює Казначейство.

Відповідно до покладених на Казначейство завдань воно здійснює безспірне списання коштів державного та місцевих бюджетів або боржників на підставі рішення суду (підпункт 3 пункту 4 Положення). Механізм виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників, прийнятих судами, а також іншими державними органами (посадовими особами), які відповідно до закону мають право приймати такі рішення, передбачений Порядком виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 року № 845 (далі – Порядок) [13].

Відповідно до пункту 3 Порядку рішення про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників виконуються на підставі виконавчих документів виключно органами Казначейства у порядку черговості надходження таких документів. Пунктом 4 цього Порядку на органи Казначейства покладені обов'язки, зокрема забезпечення у випадках, передбачених цим Порядком, зберігання виконавчих документів та ведення їх обліку; вжиття заходів до виконання виконавчих документів протягом встановленого строку.

Відповідно до пункту 9 частини четвертої статті 4 Закону України «Про виконавче провадження» виконавчий документ повертається стягувачу органом державної виконавчої служби, приватним виконавцем без прийняття до виконання протягом трьох робочих днів з дня його пред'явлення, якщо виконавчий документ не підлягає виконанню органами державної виконавчої служби, приватним виконавцем [14].

Особливості розгляду справ про виконання Казначейством рішень суду про стягнення коштів з Державного бюджету на виконання рішення суду про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України можна проілюструвати на прикладі наступних судових рішень: Відповідно до рішення Хмельницького окружного адміністративного суду від 25 червня 2021 року по справі № 560/2586/21, визнано протиправною бездіяльність Державної казначейської служби України щодо невиконання рішення Замостянського районного суду міста Вінниці від 11.12.2006 у справі № 2-а-2656/2006. Зобов'язано Державну казначейську службу України вчинити дії щодо виконання рішення Замостянського районного суду міста Вінниці від 11.12.2006 у справі № 2-а-2656/2006. Також, вирішено стягнути з Державної казначейської служби України на користь Позивача моральну шкоду в сумі 1000 гривень.

Водночас, заходами судового контролю по зазначеній справі встановлено відсутність протиправності у виконанні Державною казначейською службою України рішення судів у справах № 2-а-2656/2006 та № 560/2581/21 [15] у зв'язку з наявністю **черговості** виконання рішень про стягнення грошових коштів з Державного бюджету.

На прикладі цього судового рішення проілюстрована особливість виконання судових рішень по справах про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України за рахунок коштів Державного бюджету України: виконання рішень судів по цій категорії справ спеціальним суб'єктом – ДКС, та на підставах, що відмінні від загальних правил виконавчого провадження до яких безумовно слід віднести черговість виконання вимог, пов'язану з фінансуванням відповідної бюджетної програми.

У іншій, схожій справі, судом, зокрема зазначалося, що: **Казначейство та органи Казначейства здійснюють виконання судових рішень відповідно до підпункту 3 пункту 19 Порядку № 590 «Про затвердження порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» з урахуванням ресурсної забезпеченості єдиного казначейського рахунку у відповідній черговості [16].**

Позивач звернувся до суду з позовом до відповідачів Державної казначейської служби України, Головного управління Державної казначейської служби України в Тернопільській області, Головного управління Національної поліції в Тернопільській області, Тернопільської обласної прокуратури, Держави Україна в особі Міністерства фінансів України у якому, з урахуванням заяви про збільшення позовних вимог, просить стягнути за рахунок Державного бюджету України шляхом списання коштів з єдиного казначейського рахунку на свою користь 1042408,09грн., з яких: 1000000,00грн. – відшкодування моральної шкоди; 5261,50 грн. – 3% річних; 37146,59 грн. – інфляційні втрати.

В обґрунтування позовних вимог зазначено, що рішенням Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 17.02.2022 по справі № 607/19538/21 з Державної казначейської служби України на користь Позивача стягнуто 285000,00грн. відповідно до ст. 13 Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» та 10000 грн. моральної шкоди. На виконання вказаного рішення суду 19.04.2022 Тернопільським міськрайонним судом Тернопільської області видано виконавчий лист.

30.05.2022 Позивачем подано до ГУКС України в м. Тернопіль заяву про стягнення коштів з державного бюджету для відшкодування моральної шкоди. В червні 2022 Позивач звертався із скаргами до ГУДКС України в Тернопільській області, ДКС України та ГУНП в Тер-

нопільській області стосовно не проведення безспірною списання коштів державного бюджету для відшкодування (компенсації) відповідно до виконавчого листа.

Згідно відповіді ДКС України питання щодо виконання рішення по справі № 607/19538/21 розглянеться Казначейством в порядку черговості та в межах відкритих асигнувань, після виконання виконавчих документів, які надійшли раніше виконавчого листа у справі № 607/19538/21. Встановлений обсяг коштів не дозволяє Казначейству здійснити у поточному році погашення заборгованості за рахунок бюджетної програми.

Таким чином, законодавством не передбачено строку виконання судових рішень про відшкодування шкоди з Державного бюджету України фізичним та юридичним особа, оскільки рішення суду про стягнення коштів державного бюджету (місцевих бюджетів виконуються на підставі виконавчих документів виключно органами Казначейства у черговості надходження таких документів та у межах суми, передбаченої законом про Державний бюджет України на відповідний рік, що відповідає принципу справедливості та забезпечує рівні права стягувачів на одержання коштів Державного бюджету за рішенням суду.

По цій справі судом було відмовлено у задоволенні позову Позивача до Державної казначейської служби України, Головного управління Державної казначейської служби в Тернопільській області, Головного управління

Національної поліції в Тернопільській області, Тернопільської обласної прокуратури, Держави Україна в особі Міністерства фінансів України про стягнення моральної шкоди, 3% річних та інфляційних втрат за невиконання судового рішення по справі про відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ у повному обсязі.

Висновки. Наведена у статті судова практика переконливо свідчить про наявність не сталих утруднень у реалізації судових рішень з відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ. Пропозиції науковців щодо удосконалення нормативного регулювання зазначених правовідносин у сучасному їх стані заслуговують на увагу, однак за свідченням досвіду реального відшкодування шкоди, що наведений у цієї роботі не є цілковито ефективним, тому, що не забезпечує ані розумний, ані прийнятний строк очікування виплати відшкодування, що присуджене судом. Відповідно, є всі підстави стверджувати про необхідність застосування нових підходів до формування ефективних засобів відновлення прав осіб, що постраждали внаслідок незаконної діяльності органів внутрішніх справ України. Таким засобом може виступати **інститут страхування відповідальності державної влади у цілому та органів внутрішніх справ зокрема.** Однак, така пропозиція передбачає глибоке та всебічне дослідження можливостей її застосування на сучасному етапі розвитку правової науки та практики в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Постанова Касаційного Цивільного Суду у справі № 346/5428/17 від 10.11.2021. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101064302>
2. Гук Б.М. Адміністративно-правове регулювання механізму примусових заходів виконавчого провадження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / Б.М. Гук ; Акад. упр. М-ва внутр. справ. – К., 2010. – 20 с.
3. Ігонін Р.В. Організаційно-правові засади діяльності суб'єктів виконавчого провадження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / Р.В. Ігонін ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2007. – 20 с
4. Сьоміна В.А. Проблеми законодавчого регулювання та практики розгляду адміністративно-правових спорів : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / В.А. Сьоміна. – Х., 2005. – 212 с.
5. Хотинська О.З. Обов'язковість судових рішень як конституційна засада судочинства України : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.10 / О.З. Хотинська. – К., 2006. – 195 с.
6. Щербак С.В. Адміністративно-правове регулювання виконавчого провадження в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / С.В. Щербак ; НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – К., 2002. – 16 с
7. Безпалько С.В. Правові засади вирішення адміністративними судами спорів, які виникають у зв'язку з виконанням рішень суду: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2017. 241 с.
8. Білоусов Ю.В., Іванов С. О. Проблемні питання визначення відповідача у справах про стягнення коштів державного бюджету. *Університетські наукові записки*. 2013. № 4. (82-109 с). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2013_4_13.
9. Білоусов Ю. В., Іванов С. О. Проблемні питання визначення відповідача у справах про стягнення коштів державного бюджету. *Університетські наукові записки*. 2013. № 4. (82-109 с). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2013_4_13.
10. Постанова ВС/КЦС у справі № 346/5428/17 від 10.11.2021 URL: https://protocol.ua/ua/vs_ktss_nalegnim/
11. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду щодо розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність приватного/державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судових рішень у цивільних справах. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KCS_01_2023.pdf
12. Положення про Державну казначейську службу України, затвердженого Указом Президента України від 15 квітня 2015 року № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 року № 845. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/845-2011-%D0%BF#Text>
14. Постанова Верховного Суду від 02 липня 2018 року у справі № 233/1979/17 (провадження № 61-29414св18) URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75286323>.
15. Ухвала Хмельницького окружного адміністративного суду від 12.04.2023, по справі № 560/2586/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110182967>
16. Рішення Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 20.04.2023, Справа №607/9021/22 URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110714849>